

TGE na rynkach Osiągnięcia i działania biznesowe

At the heart of Central European power and gas trading

Agata Samcik
Dyrektor Biura Relacji z Rynkiem

Komitet Rynku Energii Elektrycznej
Warszawa, 6 kwietnia 2016

Agenda

- ◆ **Podsumowanie działalności TGE oraz najbliższe wyzwania**
- ◆ **TGE w porównaniu do rynków europejskich**
- ◆ **Regulacje – wpływ na działalność TGE**

Rynek energii - projekty europejskie

- ◆ **2 lipca 2015 r. TGE została pełnoprawnym członkiem europejskiego rynku Multi Regional Coupling oraz inicjatywy Price Coupling of Regions**

Status członka rynku MRC i udział w Projekcie PCR, to dla TGE możliwość aktywnego i pełnowymiarowego uczestnictwa w projektach rynków regionalnych oraz implementacji unijnych mechanizmów rynku energii elektrycznej we współpracy z giełdami Europy Zachodniej

- ◆ **TGE jako Nominated Electricity Market Operator – NEMO**

Prezes URE przyznał TGE **2 grudnia 2015 r.** status Nominowanego Operatora Rynku Energii Elektrycznej (NEMO) do prowadzenia jednolitego mechanizmu łączenia europejskich rynków energii dnia następnego i dnia bieżącego, dla polskiego obszaru cenowego

- ◆ **LitPol - połączenie energetyczne Polski z Litwą**

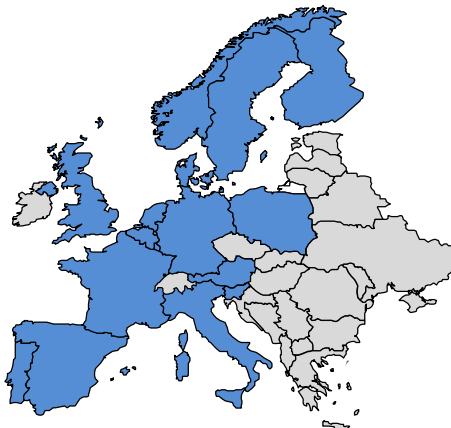
Od 8 grudnia 2015 r. możliwy jest handel z Litwą

- ◆ **TGE dołączyła do członków inicjatywy Price Coupling of Regions (EPEX SPOT, GME, Nord Pool Spot, OMIE and OTE), którzy rozwijali dotychczas PCR.**

TGE jest współwłaścicielem oprogramowania rynku dnia następnego od dnia 26 października 2015 r., spełniając wszystkie wymagania formalne w połowie grudnia 2015 r.

PCR umożliwia obecnie łączenie rynków dnia następnego dla energii elektrycznej w 23 krajach, na które przypada ponad 90% europejskiego zużycia energii elektrycznej.

- ◆ **Aktywność TGE na forum europejskim w strukturze zarządzania projektami MRC i PCR oraz zespołach zadaniowych EUROPEX**
- ◆ **Przedstawiciel Zarządu TGE został wybrany po raz drugi do Zarządu EUROPEX**

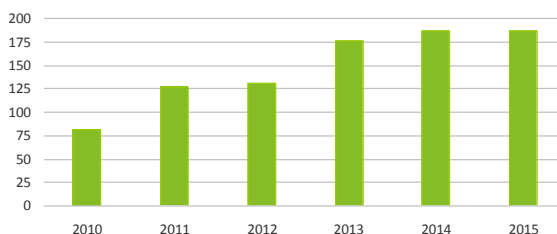
3

Rynek energii elektrycznej na TGE Rekordowy wolumen na rynku spot w 2015 r.

- ◆ Wolumen na rynku spot energii elektrycznej osiągnięty w 2015 r. wyniósł 25,1 TWh i był o 5,5 proc. wyższy niż w 2014, a zarazem najwyższy w historii TGE
- ◆ Łączny wolumen obrotu energią elektryczną wyniósł w 2015 roku 186,7 TWh i był o 0,1 proc. niższy niż w 2014 r.

Wolumen obrotów na rynkach energii elektrycznej (TWh)

TGE: **186,7 TWh**
PSE: **produkcja energii w Polsce 161,8 TWh**
PSE: **zużycie energii w Polsce 161,4 TWh**

4

Podsumowanie

- ◆ Wprowadzenie do obrotu nowych instrumentów
- ◆ Wydłużenie notowań na Rynku Dnia Bieżącego energii elektrycznej
- ◆ W dniu 30 listopada 2015 roku weszła w życie nowelizacja Ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych w obszarze maklerów giełd towarowych; TGE certyfikuje maklerów giełdowych
- ◆ Uruchomienie Rynku Instrumentów Finansowych
- ◆ Uruchomienie handlu z Litwą
- ◆ Uzyskanie statusu NEMO
- ◆ Uzyskanie statusu członka MRC oraz PCR

Plany

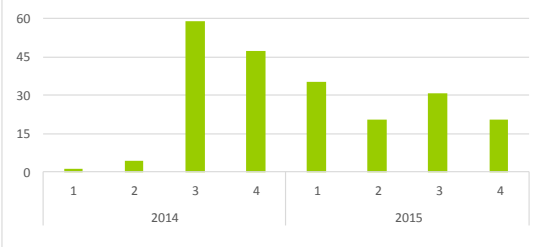
- ◆ Zmiana harmonogramu na instrumencie RDS (Market Coupling) - wydłużenie bramki dla składania zleceń
- ◆ Dostosowanie harmonogramu sesji na RDN do modelu opracowanego w Projekcie Price Coupling of Regions (PCR) – m.in. wprowadzenie jednego fixingu
- ◆ Uruchomienie Rynku Intraday na profilu północnym (połączenie ze Szwecją i Litwą)
- ◆ Bieżąca analiza rynku i proponowanie nowych produktów

5

Rynek gazu

Rekordowy wolumen na rynku spot w 2015 r.

Wolumen obrotów na rynkach gazu ziemnego 2014-2015 (TWh)

2014 r.:
111,6 TWh
w przybliżeniu 10,17 mld m³

2014 r.:
48 aktywnych uczestników
rynków gazu na TGE

2015 r.:
106,9 TWh
w przybliżeniu 9,7 mld m³

2015 r.:
66 aktywnych uczestników
rynków gazu na TGE,
21 bezpośrednich członków

Uruchomienie obrotu giełdowego dla gazu ziemnego było bodźcem do rozwoju całego sektora

- ◆ **TGE:** W 2015 r. wolumen obrotu na rynku spot gazu ziemnego osiągnął rekordową wartość 13,9 TWh i był o 111,8 proc. wyższy niż rok wcześniej
- ◆ **TGE:** W 2015 r. łączny wolumen obrotu na rynkach gazu ziemnego wyniósł 106,9 TWh i był o 4,3 proc. niższy niż w 2014 r.
- ◆ **URE:** Q4 2015 r. - 177 podmiotów posiadało koncesję na obrót paliwami gazowymi. Natomiast 63 przedsiębiorstwa aktywnie uczestniczyły w obrocie gazem ziemnym
- ◆ **URE: Od początku prowadzenia monitoringu do końca 2015 r. odnotowano 30 749 zmian sprzedawcy gazu.** W 2011 r. zarejestrowano jedynie kilka przypadków zmiany sprzedawcy, w kolejnych zaś latach ich liczba zwiększyła się do 210 w 2012 r., do 429 w 2013 r. oraz do 7 007 w 2014 r.

6

Podsumowanie

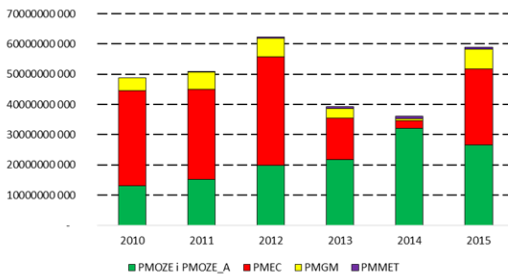
- ◆ Publikacja indeksu **TGEgasID**
- ◆ Uruchomienie Rynku Dnia Następnego gazu dedykowanego SGT
- ◆ Publikacja nowego indeksu - **TGEsgtDA**
- ◆ Wprowadzenie elastycznej oferty produktowej na parkiecie gazu
- ◆ Prowadzenie stałych konsultacji z rynkiem – Komitet Rynku Gazu przy Zarządzie TGE
- ◆ Budowa komplementarnej oferty – wykorzystanie potencjału biznesowego Grupy TGE - pozyskanie pierwszych uczestników rynku na RDBg na platformie Infoengine

Plany

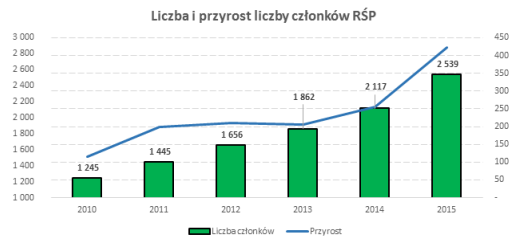
- ◆ Rozwój RDBg na platformie InfoEngine – 24/7/365
- ◆ Dalsza aktywizacja strony popytowej
- ◆ Konsultacje rynkowe dotyczące pozostałych produktów dedykowanych dla SGT (rocznych, kwartalnych, miesięcznych, RDBg)
- ◆ Konsultacje rynkowe dotyczące uruchomienia rynku dla gazu zaazotowanego, produktów dedykowanych dla systemu gazu zaazotowanego

Rejestr Świadczeń Pochodzenia

Obroty – prawa majątkowe

Przyrost liczby członków RŚP

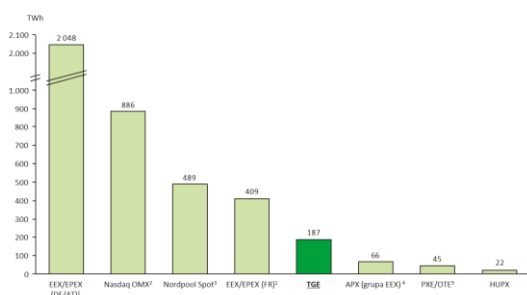
Łączny obrót prawami majątkowymi w 2015 roku przekroczył wolumen transakcji z całego roku poprzedniego o prawie 23 TWh, osiągając wolumen 58,9 TWh

W Rejestrze Świadczeń Pochodzenia w 2015 r. przybyło aż 414 nowych członków, czyli prawie o dwie trzecie więcej niż w r. 2014. Obecnie znajduje się w nim 2539 podmiotów

TGE na tle regionu Obroty na rynkach europejskich w 2015 r.

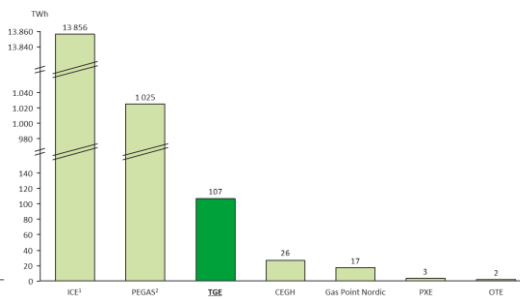
Rynek energii elektrycznej

1. Grupa EPEX, ze względu na swoją międzynarodową działalność w wielu europejskich krajach została podzielona na rynki. Łączny obrót grupy kapitałowej na wszystkich rynkach wyniósł w 2015 r. 3 061,5 TWh.
2. Rynek nordycki i niemiecki
3. Obroty uwzględniają N2EX (Wielka Brytania).
4. Ze względu na zmiany własnościowe i organizacyjne APX prezentowana jako suma rynku holenderskiego i belgijskiego.
5. Giełda PXE została 20.01.2016 r. włączona do grupy EEX. Dane dla rynku spot w Czechach (OTE) oraz rynków prowadzonych przez PXE. Obroty OTE w 2015 r. wyniosły 24,2 TWh, zaś OTE 20,5 TWh.

Źródło: Zajdler Energy Lawyers & Consultants na podstawie danych z giełd.

Rynek gazu ziemnego

1. Dane dla rynku brytyjskiego i holenderskiego. W szczególności nie uwzględniają danych z USA.
2. Dane dla wszystkich rynków PEGAS.

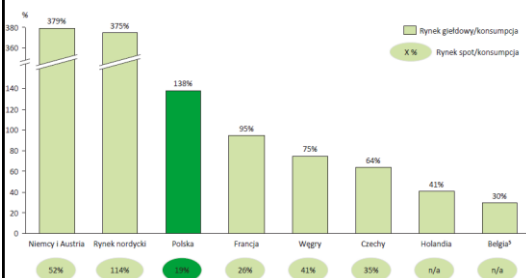
Źródło: Zajdler Energy Lawyers & Consultants na podstawie danych z giełd.

9

TGE na tle regionu Wskaźniki płynności giełdowej w 2015 r. (spot + rynek terminowy)/konsumpcja¹

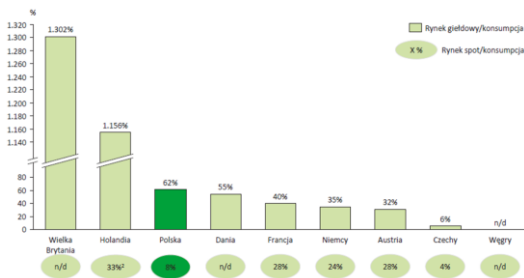
Rynek energii elektrycznej stosunek obrotu giełdowego do konsumpcji

1. Wskaźnik rozumiany jako stosunek obrotu giełdowego do konsumpcji. Dane o konsumpcji za 2014 r. Ze względu na zmianę metodologii prezentacji danych przez EEX (OTC rozliczne przez giełdę wliczone w wolumen) dane nie są bezpośrednio porównywalne z danymi z folderu za 2014 r. Dane z rynku skandynawskiego dotyczą Norwegii, Szwecji, Danii, Estonii i Łotwy. Dane z rynku niemiecko-austriackiego bazują na wolumenie na EEX/EPEX oraz Nasdaq OMX. Ze względu na znaczny wolumen kontraktów węgierskich na PXE zostały one uwzględnione dla rynku węgierskiego. Obrót w Holandii i Belgii na podstawie danych z APX dla tych rynków.

Źródło: Zajdler Energy Lawyers & Consultants na podstawie danych z giełd. Konsumpcja na podstawie Enerdata i urzędów statystycznych.

Rynek gazu ziemnego stosunek obrotu giełdowego do konsumpcji

1. Wskaźnik rozumiany jako stosunek obrotu giełdowego do konsumpcji. Dane o konsumpcji za 2014 r. Rynek holenderski na podstawie danych ICE oraz PEGAS. Pozostałe rynki na podstawie notowań na PEGAS (Francja, Niemcy), ICE (Wielka Brytania), TGE (Polska), CEGH (Austria, Gas Point Nordic (Dania), PXE i OTE (Czechy)). Brak danych za 2015 r. dla Węgier. 2. Udział odnosi się wyłącznie do udziału rynku spot PEGAS w konsumpcji. Nieznany jest udział spot na ICE.

Źródło: Zajdler Energy Lawyers & Consultants na podstawie danych z giełd. Konsumpcja na podstawie danych Eurogas.org.

10

Otoczenie regulacyjne (1)

Rozporządzenie CACM

- ◆ Uchwalone 24-07-2015
- ◆ Reguluje transgraniczny giełdowy obrót energią elektryczną na wspólnym unijnym rynku, który pozyskała TGE poprzez udział w projektach transgranicznych PCR/MRC/CEE obok pozostałych uczestników rynku: giełd zagranicznych, OSP, regulatorów URE i ACER
- ◆ TGE musi na zapewnić zgodność działania prowadzonego rynku energii elektrycznej z CACM

TGE uczestniczyła w toku legislacyjnym

Ustawa o handlu CO₂

- ◆ Weszła w życie 09-09-2015, a rozporządzenie wykonawcze MF 19.02.2016
- ◆ TGE będzie mogła pozyskać nowy obszar działalności i być krajową platformą Polski do organizowania aukcji pierwotnych CO₂, dotychczas Polska sprzedaje na niemieckiej giełdzie EEX
- ◆ W tym celu TGE musi:
 - ✓ Uzyskać nową licencję z KNF na CO₂
 - ✓ Wygrać przetarg w Ministerstwie Środowiska na wybór na platformę krajową
 - ✓ Uzyskać wpis TGE do Załącznika Nr III Rozporządzenia UE

TGE uczestniczyła w toku legislacyjnym

Rozporządzenie REMIT

- ◆ **Obowiązki raportowania:**
 - ✓ **Standardowe 07-10-2015**
 - ✓ **Backloading 07-01-2016**
 - ✓ **OTC 07-04-2016**
- ◆ Reguluje obowiązki TGE w dwóch obszarach: GPI i RRM
 - ✓ **Giełdowa Platforma Informacyjna (GPI)** – stworzenie przez TGE zgodnie z REMIT jednej, ogólnie dostępnej platformy informacyjnej rynku energii elektrycznej; miejsce publikacji uporządkowanych danych dotyczących systemu energetycznego w Polsce
 - ✓ **Registered Reporting Mechanism (RRM)** – raportowanie danych transakcyjnych TGE, innych platform obrotu i OTC, zgodnie z wymogami REMIT

TGE uczestniczyła w toku legislacyjnym w UE i PL przy transpozycji do prawa krajowego

11

Otoczenie regulacyjne (2)

Efektywność energetyczna

- ◆ Weszła w życie 31-12-2015
- ◆ Obecny system białych certyfikatów zostaje wydłużony o rok
 - ✓ Ostatni przetarg na białe certyfikaty zostanie ogłoszony w 2016 r.
 - ✓ Prawa majątkowe ze świadectw efektywności energetycznej wygasną z mocy prawa dopiero z dniem 01.04.2017
 - ✓ Trwają również prace nad nową ustawą o efektywności energetycznej.

Deregulacja zawodu maklera

- ◆ Weszła w życie od 30.11.2015
- ◆ Uchylono zawód maklera giełd towarowych
- ◆ TGE uruchomiła program szkoleń i uzyskiwania uprawnień do działania na TGE (makler danej giełdy)

TGE uczestniczyła w toku legislacyjnym

Ustawa o OZE

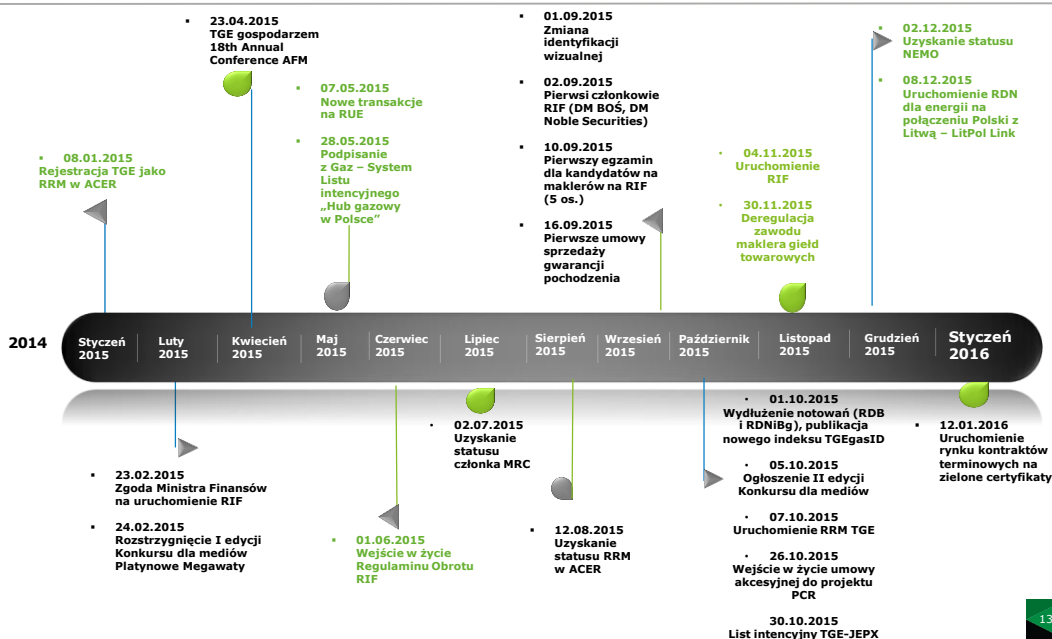
- ◆ Zmiana ustawy o OZE 22-12-2015, od 31-12-2015:
 - ✓ Nowe mechanizmy wsparcia, wchodzą w życie z dniem 01.07.2016, przesunięte o pół roku później niż planowano;
 - ✓ W I połowie 2016 planowane są kolejne zmiany Ustawy o OZE
 - ✓ W grudniu 2015 r. ruszyły konsultacje nowej Dyrektywy o OZE w sprawie energii ze źródeł odnawialnych (REDII) na lata 2020 – 2030
- ◆ Przewidziane w projektowanych regulacjach systemu wsparcia, mogą wpływać na dotychczasowe systemy wsparcia prowadzone przez TGE (RSP i RGP)

MIFID/R II

- ◆ Planowane w UE odroczenie wejścia w życie o rok, od 01-2018
- ◆ Znaczące zmiany dla rynku giełdowego i platform obrotu
- ◆ Konieczność zapewnienia zgodności działania TGE, w szczególności RIF TGE, z MIFID II we wszystkich aspektach organizowanego obrotu; Wspólny w GK GPW Zespół Roboczy ds. MIFID/R II

12

2015: Przełomowy rok w historii TGE r.

13

Dziękuję za uwagę

Dane kontaktowe

E-mail: press@tge

Telefon: +48 22 341 98 14